

היסטוריה

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

עליך לענות על חמש שאלות, כמפורט להלן.

מן השאלות שתבחר לענות עליהן, חובה לבחור לפחות שתי שאלות שיש בהן מקור.

פרק ראשון	—	(20×1)	—	20 נקודות
פרק שני	—	(15×2)	—	30 נקודות
פרק שלישי	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק רביעי	—	(25×1)	—	25 נקודות
סה"כ	—			100 נקודות

שים לב: תלמידים שאושר להם מבחן מותאם יענו על ארבע שאלות: על שאלה אחת מן הפרק הראשון,

על שתי שאלות מן הפרק השני ועל שאלה אחת מן הפרק השלישי או מן הפרק הרביעי.

אין חובה לבחור בשאלה שיש בה מקור.

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. המלצה לחלוקת זמן: פרק ראשון — כ-20 דקות; פרק שני — כ-40 דקות;

פרק שלישי ופרק רביעי — כ-30 דקות לכל פרק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתובת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

שם לב: מן השאלות שתבחר לענות עליהן, חובה לבחור לפחות שתי שאלות שיש בהן מקור.

פרק ראשון (20 נקודות)

בפרק זה ענה על שאלה אחת בנושא שלמדת:

בית שני (שאלות 1-3)

או

ערים וקהילות בימי הביניים: בגדד (שאלות 4-6) או פראג (שאלות 7-9)

ממדינת מקדש לעם הספר — בית שני (20 נקודות)

אם למדת נושא זה, ענה על אחת מן השאלות 1-3.

1. מקור — התגובות על החורבן

א. לפניך קטע מקינה (שיר אבל) על חורבן בית המקדש. הקינה היא מן הספר "חזון ברוך א" (הסורי), שנכתב כמה שנים לאחר החורבן.

אֲשֶׁר־יֵאָמֵר אֲשֶׁר לֹא נִוּלַד אוֹ אֲשֶׁר נִוּלַד וַיָּמָת:
וַאֲנַחְנוּ הַחַיִּים אוֹי לְנוּ הַרוּאִים בְּצָרַת צִיּוֹן
וַאֲשֶׁר הִגִּיעַ אֶל יְרוּשָׁלַם: [...]]
הַאֲכָרִים אֶל עוֹד תִּזְרְעוּ וְאֵת אֲדָמָה לָמָּה תִתְּנִי יְבוּלָךְ
[...] וְאֵת גֶּפֶן לָמָּה תוֹסִיפִי תֵת יַיִןךָ
וְעוֹד לֹא יִקְרִיבוּ מִמֶּנּוּ בְּצִיּוֹן וְגַם בְּכוֹרֵי הַתְּבוּאָה לֹא עוֹד יָבִיאוּ:
וְאַתֶּם הַשָּׁמַיִם אֵת טִלְכֶם כָּלְאוּ [עצרו] וְאֵל תִּפְתָּחוּ אֲצִרוֹת מְטָר:
וְשִׁמְשׁ גַּם אֵת הַחֲבִיאי אור קִרְנֶיךָ וְאֵתהּ יָרַח כִּבְּהָ רֵב אוֹרָךְ
כִּי לָמָּה יָרַח עוֹד אור וְאור צִיּוֹן חֲשָׁךְ:
וְאַתֶּם חֲתָנִים אֶל תִּבְאוּ וְכֹלֹת אֶל כְּלוֹת תַּעֲדִינָה [תתקשטו]
וְאַתֶּן נָשִׁים אֶל בָּנִים אֶל תִּתְּפַלְלֶנָּה כִּי שִׁמַּח תִּשְׁמַחֶנָּה הָעֵקְרוֹת
וְתִגְלַנָּה [ותשמחנה] חֲשׂוֹכוֹת בָּנִים וְאַמוֹת הַבָּנִים נוֹגוֹת [עצובות] תִּהְיֶינָה:
וְלָמָּה תִּלְדֶּנָּה בְּעָצֵב לְמַעַן קָבֵר בְּאַנְחוֹת:
וּבְנֵי אָדָם מָה לָהֶם עוֹד וּלְבָנִים וְלָמָּה יִדְבַר עוֹד עַל זֶרַע אֲנָשִׁים
אַחֲרֵי אֲשֶׁר הָאֵם שׁוֹמְמָה וּבְנֶיהָ בְּשִׁבִי הִלְכוּ:

(חזון ברוך א, מהדורת כהנא, ל', ו-טז)

— הצג את תגובת מחבר הקטע על חורבן בית המקדש. בסס את תשובתך על שלוש דוגמאות מן הקטע.

— על פי מה שלמדת, הסבר מדוע גרם החורבן לתגובה קשה בקרב רבים בעם.

(12 נקודות)

ב. הסבר את תגובת חכמי יבנה על חורבן בית המקדש, והצג שתי פעולות שעשו החכמים הממחישות תגובה זו.

(8 נקודות)

2. הממלכה החשמונאית

- א. הצג שתי דוגמאות להתקרבות של השליטים החשמונאים לתרבות ההלניסטית, ודוגמה אחת לשמירתם על הצביון היהודי של הממלכה. (12 נקודות)
- ב. מדוע נאלצו השליטים החשמונאים לתמך בין הכוחות המדיניים שפעלו באזור? הבא דוגמה אחת להתנהלות הזאת. (8 נקודות)

3. "המרד הגדול" – סיבות והתנגדות

- א. מה היו התפקידים של הנציבים הרומאים בארץ-ישראל? הסבר כיצד שתיים מן הפעולות שנקטו הנציבים ביהודה גרמו להידרדרות שהובילה לפרוץ המרד הגדול. (12 נקודות)
- ב. הסבר שני טיעונים של המתנגדים למרד ברומאים. (8 נקודות)

ערים וקהילות בימי הביניים (20 נקודות)

ענה על שאלה אחת בנושא שלמדת: בגדד אַן פראג.

עיר מדגימה – בגדד

אם למדת נושא זה, ענה על אחת מן השאלות 4-6.

4. מקור – "בני החסות" בח'ליפות המוסלמית

א. על פי הקטע שלפניך, הסבר את הסיבות להענקת מעמד בני חסות ("ד'ימה") ליהודים ולנוצרים בח'ליפות המוסלמית. (12 נקודות)

ראינו שהאסלאם איננו מכיר בשום אפליה מעמדית, פרט לעבדות [...].

[...]

הבדלים בדת, לעומת זאת, היו כרוכים באפליה ברורה ומודעת, שכן המדינה האסלאמית קבעה לגבי נתיניה הלא־מוסלמים זכויות וחובות מיוחדות בתחום המשפט הפרטי, ובתחום החיים הציבוריים.

[...]

אומנם בני הדתות הלא־אסלאמיות לא היו שווים במעמדם לתושביה המוסלמים של מדינת האסלאם; אך המדינה העניקה להם – תחילה רק לנוצרים וליהודים, אחרי כן גם לבני דתות אחרות – מעמד מוגן, כל עוד הם הכירו בעליונותה של דת האסלאם ולא סיכנו אותה משום בחינה. הגנה זו הייתה קרויה "ד'ימה".

[...] מעמד מוגן זה נבע קודם כול מן המציאות הפוליטית – לא היה אפשר לדכא אוכלוסיות שלמות, שהיו במקומות רבים רוב התושבים. אך הוא נבע גם מעמדה עקרונית: האסלאם – בניגוד לכנסייה הנוצרית – הכיר בבני דתות אלה שזכו אף הם, כמו המוסלמים, בהתגלות האלוהים, ולכן הוא הכיר בזכותם המשפטית־דתית למעמד מוכר. [...] מן המאה התשיעית התפתח פולמוס [ויכוח] בין־דתי, אך פולמוס זה נתפס משני הצדדים יותר כתרגיל אינטלקטואלי; מטרתו הייתה לגבש את האמונה והתאולוגיה של המאמינים מכל צד, ולא לעשות נפשות בקרב המאמינים של הצד שכנגד [...] וראוי להדגיש שמפגש הדתות וחדירתן ההדדית זו לזו תרמו תרומה מכרעת לגיבוש החברה של ארצות המזרח התיכון עד למאה התשיעית.

(מעובד על פי ק' כאהן, **האיסלאם**, תרגם ע' קופלביץ, דביר, 1995, עמ' 175-176)

ב. הבא שתי דוגמאות להשפעה של התרבות המוסלמית על התרבות היהודית בבגדד בימי הביניים. (8 נקודות)

5. העיר בגדד, תרבות וחברה

- א.** הסבר את הסיבות שבגללן נהפכה בגדד למרכז תרבותי של הח'ליפות המוסלמית במאה התשיעית ובמאה העשירית, והצג שת דוגמאות למרכזיות זו. (10 נקודות)
- ב.** הסבר את החובות והזכויות של השפחה ואת החובות והזכויות של העבד בעולם המוסלמי. (10 נקודות)

6. ההנהגה הרוחנית של היהודים

- א.** מהי ספרות השו"ת (שאלות ותשובות)?
הסבר שתיים מן הדרכים שבאמצעותן תרמה ספרות השו"ת לחברה היהודית בימי הביניים.
(8 נקודות)
- ב.** בחר באחד מן הוויכוחים (פולמוסים) שבהם השתתף הרב סעדיה גאון (רס"ג).
עם מי התווכח רס"ג? הצג את עמדת כל אחד מן הצדדים בוויכוח.
(12 נקודות)

עיר מדגימה – פראג

אם למדת נושא זה, ענה על אחת מן השאלות 7-9.

7. מקור – החברה הנוצרית והיהודים

א. לפניך קטע העוסק ביחס של החברה הנוצרית כלפי היהודים.

בליבו של האדם הנוצרי הפשוט נצטייר היהודי כרשע וכבוגד. [...] משהתבונן אדם נוצרי סביבו, ראה כל ימיו – באנגליה, בצרפת, או בגרמניה – אנשים נוצרים מכל עבר, כורעים לצלב, הולכים לכנסייה, נוהגים כראוי לפי השגותיו [תפיסותיו]. הייתה זאת חברה, שמבחינה דתית כל בניה מסכימים בכול. על מוסלמים וכופרים שמעו רק מרחוק. אך סמוך לו, בערים, מצא הנוצרי את היהודים, הכופרים. עליהם סיפרו לו שבידם כתבי הקודש, ובכתבים אלה, כך היה ברור לכל נוצרי בימים ההם, כתוב על ישו ושליחותו. היהודים יודעים קרוא וכתוב ומתכחשים לאמת הנוצרית. כנראה הם כוהנים לשטן, המוכנים לסבול למען השקר, שהרי הנוצרים משפילים אותם ומפלים אותם לרעה.

[...]

על דמות היהודי שיש לסובלו בהשפלה [לסבול ולהשפיל] הוסיפו אפוא [אם כן] בני ההמון הנוצרי את ציור היהודי שדרכו להזיק והוא עבד נרצע לכוחות הטומאה והרשע. [...] פשוטי עם לא תפסו את הפשרה של מתן אפשרות קיום ליהודים מתוך השפלה. הם גרסו [חשבנו] – בייחוד בשעה שיצאו נסערים לרחוב – נצרות או מוות.

(מ' זיו, ח"ה בן ששון, י"מ לנדאו, **דברי הימים**, כרך ב', יובל, תשל"ט, עמ' 205)

— **על פי הקטע ועל פי מה שלמדת**, הצג את התפיסה הדתית (העיקרון התאולוגי) של הכנסייה בנוגע ליחס של הנוצרים כלפי היהודים.

— **על פי הקטע**, הסבר את ההבדל בין תפיסה זו ובין היחס של פשוטי העם הנוצרים כלפי היהודים. (10 נקודות)

ב. הסבר שתי סיבות למתיחות בין היהודים ובין תושבי העיר הנוצרים בעיר פראג עד סוף המאה ה־16, והצג דוגמה אחת למתיחות זו. (10 נקודות)

8. העיר פראג

- א.** מדוע נהפכה פראג למרכז מדיני במאה ה-16?
הסבר כיצד השפיעה התפתחות זו על ההתפתחות הכלכלית של פראג. בתשובתך הבא שתי דוגמאות.
(12 נקודות)
- ב.** הסבר כיצד תרמה אוניברסיטת קרל להתפתחות העיר פראג. בתשובתך הבא שתי דוגמאות. (8 נקודות)

9. הקהילה היהודית

- א.** הסבר את החשיבות של ההנהגה של הקהילות היהודיות באירופה הנוצרית להמשכיות של קהילות אלה.
הצג שתי תקנות הממחישות חשיבות זו.
(12 נקודות)
- ב.** הסבר כיצד התמודד המהר"ל מפראג עם הבעיות שהעסיקו את הקהילה היהודית בפראג. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות. (8 נקודות)

פרק שני — לאומיות וציונות (30 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 10-13 (לכל שאלה — 15 נקודות).

10. מקור — מאפיינים מלכדים והצהרת בלפור

א. לפניך קטע ממכתב ששלח הוועד המרכזי של ההסתדרות הציונית באיראן (פרס) אל ההנהגה הציונית בלונדון (מאי 1921).

הסבר שלושה מן המאפיינים המלכדים את בני אותו לאום ובאים לידי ביטוי בקטע. (8 נקודות)

אנו מרשים לעצמנו להביא לידיעתכם סיפור קצר ומעניין על הארגון הציוני בפרס מאז היווסדו. כאשר הצהרת בלפור הוברקה אלינו מהארגון הציוני בפטרורגד* והמברק הוקרא בבית הכנסת שבו התאספו יהודים רבים, רוח חדשה שְׁרָתָה על גופה של יהדות פרס. הנוכחים כולם השתחוו והודו לאל, כשהם פורצים בצעקת שמחה על ראשית הופעת הגאולה. [...] בחול המועד פסח ניתנה על ידינו הצגה גדולה ומעניינת שבה נכחו יותר מאלפי יהודים, עד כי לא היה מקום לאחרים להיכנס. תחילה נישאו נאומים על "יציאת מצרים", "הצהרת כורש"*** והצהרה הבריטית המפורסמת [הצהרת בלפור], ואלה נסתיימו במחאות כפיים של קהל שהריעו: תחי פרס! תחיינה בנות הברית, גיבוריהם של העמים הקטנים! יחי ציון! נשלחו חוזרים לכל מחוזות פרס, מקומות שבהם ניתן למצוא יהודים, כדי שאלה יקיימו סניפים לעצמם. מכתבי תודה מגיעים אלינו מכל עבר, הרבה הרצאות ניתנו עד עתה בענין החייאת השפה העברית ורגשות יהודיים לאומיים. התגובות לקריאותינו נראות משביעות רצון.

(בתוך: ח' סעדון [עורך], **איראן**, מכון בן צבי, תשס"ו, עמ' 159)

* פטרורגד — הייתה העיר השנייה בגודלה ברוסיה בתקופה זו.

** הצהרת כורש — הצהרה שפרסם כורש מלך פרס בשנת 538 לפנה"ס. בהצהרה הוא קורא ליהודים בבבל לשוב לארץ-ישראל ולבנות מחדש את בית המקדש.

ב. **על פי מה שלמדת**, הסבר מדוע עוררה הצהרת בלפור שמחה בקרב יהודים רבים, ומדוע היו יהודים שהתנגדו לפרסומה. בתשובתך התייחס לתוכן ההצהרה. (7 נקודות)

11. צמיחת התנועות הלאומיות

א. הסבר את ההשפעה של אחד מן האירועים הפוליטיים בסוף המאה ה-18 על צמיחת התנועות הלאומיות באירופה, ואת ההשפעה של תהליך התיעוש והעיור על צמיחה זו. (8 נקודות)

ב. הסבר כיצד מצד אחד **עייכבה** האמנציפציה את צמיחת התנועה הציונית, וכיצד מצד אחר היא **סייעה** לצמיחתה. (7 נקודות)

12. פעילות התנועות הלאומיות

- א.** התנועות הלאומיות באירופה פעלו לטיפוח התודעה הלאומית.
הסבר את החשיבות של פעילותן בתחום הזה, והצג תחום פעילות נוסף של התנועות הלאומיות. (7 נקודות)
- ב.** לאחר קונגרס בזל (בשנת 1897) כתב הרצל ביומנו "בבזל ייסדתי את מדינת היהודים".
הסבר את דבריו אלה של הרצל. בתשובתך התייחס לחשיבות של קונגרס בזל ולהחלטות שהתקבלו בו. (8 נקודות)

13. התנועות הלאומיות והתנועה הציונית בארץ-ישראל

- א.** בחר בתנועה לאומית שפעלה באחת מן הארצות האלה: יוון, פולין, איטליה, גרמניה.
הצג קושי אחד במאבק של התנועה שבחרת, והסבר שני גורמים שסייעו לה במאבקה. (7 נקודות)
- ב.** הצג שלושה קשיים שהיו לעולים שהתיישבו בארץ-ישראל עד שנת 1914. הסבר כיצד אחת מן המסגרות שהם הקימו סייעה להם להתמודד עם אחד מן הקשיים שהצגת. (8 נקודות)

פרק שלישי – המאבק על הקמת מדינת ישראל (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 14-16.

14. מקור – שלטון המנדט הבריטי והיישוב היהודי (בשנים 1945-1947)

- א. עיין בנספח שבו מוצגת קריקטורה שפורסמה בשנת 1947 בעיתון "אשנב" (הביטאון הלא-רשמי של ארגון ההגנה).
 — על פי מה שלמדת, מדוע שינתה הנהגת היישוב היהודי את מדיניותה כלפי בריטניה עם סיום מלחמת העולם השנייה?
 — הסבר כיצד עמדת היישוב היהודי כלפי בריטניה בשנים 1945-1947 באה לידי ביטוי בקריקטורה. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות מן הקריקטורה. (13 נקודות)
- ב. הצג פעולה אחת מתחום ההעפלה ופעולה אחת מתחום ההתיישבות שנקט היישוב היהודי בשנים 1945-1947, והסבר כיצד כל אחת מן הפעולות שהצגת קידמה את מטרות התנועה הציונית. (12 נקודות)

15. שאלת ארץ-ישראל באו"ם

- א. יש הטוענים כי לאינטרסים של המעצמות בזמן המלחמה הקרה הייתה השפעה מכרעת על הצבעה באו"ם בעד תוכנית החלוקה (כ"ט בנובמבר, 1947). אחרים טוענים כי לפעולות הדיפלומטיות של היהודים הייתה השפעה מכרעת על הצבעה זו.
 הצג את עמדתך בעניין זה ונמק אותה. בתשובתך התבסס על שתי עובדות היסטוריות. (13 נקודות)
- ב. הצג את החסרונות של תוכנית החלוקה שהתקבלה באו"ם בכ"ט בנובמבר 1947, מנקודת המבט של היישוב היהודי. הסבר מדוע למרות חסרונות אלה תמך בה רוב היישוב. (12 נקודות)

16. מלחמת העצמאות

- א. היסטוריונים נוהגים לחלק את מלחמת העצמאות לשני שלבים: האחד עד הקמת מדינת ישראל (מאי 1948), והשני אחרי הקמתה.
 — מהי הסיבה לחלוקה זו? בתשובתך התייחס להבדלים העיקריים בין השלבים במלחמה.
 — הצג מאפיין נוסף של מלחמת העצמאות (מלבד החלוקה לשני שלבים). (15 נקודות)
- ב. הסבר מדוע התלבטה העדה הדרוזית בישראל באיזה צד לתמוך במלחמת העצמאות. הבא דוגמה אחת לסיוע של הדרוזים אנ של הצ'רקסים לכוחות היהודיים במלחמת העצמאות. (10 נקודות)

פרק רביעי — סוגיות נבחרות בתולדות מדינת ישראל (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 17-21.

17. מקור — קליטת העלייה בשנות החמישים והשישים

א. לפניך קטע מן הספר "ככל עם ועם" מאת אניטה שפירא. הקטע עוסק בסוגיית העלייה הגדולה בשנות החמישים.

ראשונים הגיעו יושבי מחנות העקורים בגרמניה [...] והינה התברר שממשלת בולגריה העניקה זכות יציאה לאזרחיה היהודים. בולגריה הייתה אחת ממדינות הגוש הקומוניסטי. המלחמה הקרה כבר הקימה מסך ברזל* באירופה, בין הגוש המזרחי לגוש המערבי. כל היתר [אישור] יציאה ממדינות הגוש המזרחי נחשב הזדמנות שאולי לא תחזור [...] אותה תחושה של הזדמנות שאולי לא תחזור שררה גם ביחס ליהודי פולין ורומניה [...] הזיכרונות מתקופת המלחמה ומהתקופה שבאה אחריה, של רצח ופוגרומים על ידי האוכלוסיות המקומיות, היו עדיין טריים בזיכרון היוצאים ובזיכרון הקולטים. רגשות של אשמה וחוסר ישע שחוו מנהיגי היישוב בתקופת המלחמה ביחס לאסון יהודי אירופה ניתרגמו עתה להסכמה לאומית רחבה, שאי אפשר להמתין, צריך להעלות לארץ את כל יוצאי מזרח אירופה שרוצים ויכולים לצאת משם.

[...]

במצרים, בעירק, בתימן חשו היהודים במתח גובר בינם לבין שכניהם לנוכח יחס השלטונות והרחוב.

[...]

השנה היא 1949, עוד אלה [יהודי תימן] נוחתים והינה עשרות אלפי יהודים נוספים מגיעים מטוניסיה, מטורקיה, מלוב. בלוב פרץ פוגרום נגד היהודים וכל הקהילה כאיש אחד ביקשה לעלות. מחנות העולים ובייחוד מחנה המיון ב"שער העלייה" ליד חיפה, מתפקעים מאדם. בארץ אין דיור עבור העולים: מצוקת הדיור מאז מלחמת העולם השנייה עדיין לא תמה, והינה מגיעים כרבע מיליון איש, ויש לספק להם מייד דיור, מזון, תעסוקה.

[...]

מצבים פוליטיים בלתי צפויים, כמו המצב בעירק או בפולין, או ברומניה, הכריעו בעד עלייתם של מאות אלפים [...].

שלמה הלל תיאר בזיכרונותיו שיחה עם לוי אשכול, גזבר הסוכנות, בעניין העלייה מעירק: "תאמר ליהודים הטובים שלך, שאנחנו נשמח מאוד שכולם יבואו. אבל שלא ימהרו. אין לנו כרגע אפשרויות קליטה. אין לנו אפילו אוהלים. אם יבואו, יהיו צריכים לגור ברחוב". לעומת זאת, בן גוריון דחה בתקיפות טענות בדבר יכולת הקליטה המוגבלת: "יש להביא בהקדם כל יהודי עירק וכל שאר הגלויות המוכנות או המוכרחות לעלות – בלי כל שיקולים של רכוש ואפשרויות קליטה".

(א' שפירא, ככל עם ועם, מרכז זלמן שזר, 2014, עמ' 205-208)

* מסך הברזל — כינוי שסימל את מדיניות ההסתגרות של ברית המועצות והגוש הקומוניסטי מפני המערב.

— הסבר את שתי העמדות בשאלת העלייה הגדולה הבאות לידי ביטוי בקטע.

— הצג שתי עובדות היסטוריות המזכרות בקטע ותומכות באחת מן העמדות שהסברת. (13 נקודות)

ב. הצג את הקשיים של העולים למדינת ישראל בשנות החמישים והשישים, והסבר כיצד אחד מן הקשיים האלה בא

לידי ביטוי באירועי ואדי סאליב. (12 נקודות)

18. עיצוב זיכרון השואה

- א. הצג את אחת מן הסוגיות: הסכם השילומים אנ פרשת קסטנר. הסבר מדוע סוגיה זו עוררה מחלוקת בחברה הישראלית בשנות החמישים. (12 נקודות)
- ב. הסבר מדוע גרם משפט אייכמן לשינוי ביחס החברה הישראלית לזיכרון השואה, והצג שניים מן הביטויים לשינוי זה. (13 נקודות)

19. תפיסת "הרב־תרבותיות"

- א. הסבר את תפיסת "הרב־תרבותיות". הצג שני ביטויים של תפיסה זו בישראל: אחד מתחום קליטת העלייה ואחד מתחום אחר. (10 נקודות)
- ב. הסבר שלושה גורמים למעבר מתפיסת "כור ההיתוך" לתפיסת "הרב־תרבותיות": גורם אחד שקשור לתהליכים שהתרחשו בעולם, ושני גורמים הקשורים לתהליכים שהתרחשו במדינת ישראל. (15 נקודות)

20. מלחמת ששת הימים

- א. במאי 1967 החלה שרשרת אירועים שהובילה למלחמת ששת הימים. הצג שניים מן האירועים האלה, והסבר כיצד הם דרדרו את האזור למלחמה. (10 נקודות)
- ב. כיצד השפיעו ההישגים הצבאיים של מדינת ישראל במלחמה על הרגשת הניצחון בחברה הישראלית? הסבר קושי אחד שיצרו הישגים אלה. (15 נקודות)

21. מלחמת יום הכיפורים

- א. הסבר מה היו המניעים של מצרים וסוריה לתקוף את ישראל באוקטובר 1973. (10 נקודות)
- ב. מדוע חווה הציבור בישראל הרגשת כישלון לאחר מלחמת יום הכיפורים, למרות הניצחון הצבאי במלחמה? הבא שתי סיבות. (15 נקודות)

בהצלחה!

נספח לשאלה 14: קריקטורה*

(מ' נאור וד' גלעד, ארץ-ישראל במאה העשרים, משרד הביטחון, 1991, עמ' 351)

* הדמות המוצגת בקריקטורה היא של ארנסט בוויין, שר החוץ של בריטניה בשנים 1945-1951.